KATEGORISERING AV HENDELSER OG NESTEN HENDELSER

1 HENSIKT

Formålet med dette dokumentet er å understøtte at hendelser og nestenhendelser blir behandlet ut fra en gradert tilnærming, avhengig av deres alvorlighetsgrad.

Dokumentet beskriver tre kategorier med varierende alvorlighetsgrad som skal anvendes ved kategorisering av hendelser og nestenhendelser. Kategoriseringen vil gi føringer for hvordan hendelser og nestenhendelser skal saksbehandles.

2 ANSVAR OG MYNDIGHET

Instruksen skal anvendes av alle som skal kategorisere hendelser og nestenhendelser.

3 OMFANG

Instruksen skal anvendes til å avgjøre om en hendelse eller en nestenhendelse tilhører kategori 1, kategori 2, kategori 3 eller verken kategori 1, 2 eller 3.

Dokumentet beskriver *ikke* hvordan myndighetene skal varsles om hendelser eller nestenhendelser i det beskrevne kategorier.

4 PROSESSTILKNYTNING

Instruksen er knyttet opp mot prosess «Forbedring og avvikshåndtering.»

5 BESKRIVELSE

NND anvender tre kategorier ved kategorisering av hendelser og nestenhendelser. De tre kategorier har varierende alvorlighetsgrad. Kategori 1 dekker lovkrav, mens kategori 2 og 3 kan ses på som interne NND-kategorier:

- Kategori 1 hendelse: Alvorlige feil i én eller flere barrierer eller forsvaret i dybden, eller mistanker om at sikkerheten er alvorlig truet.
- Kategori 2 hendelse: Feil i en barriere eller i forsvaret i dybden av mindre alvorlighetsgrad enn det som beskrives i kategori 1.
- Kategori 3 hendelse: Hendelser eller forhold av en slik art at umiddelbare tiltak ikke er nødvendige. Hendelser og nestenhendelser i kategori 3 omfatter generelt forhold med begrenset radiologisk eller sikkerhetsmessig konsekvens.

Innholdet i de tre kategorier beskrives i de tre etterfølgende avsnitt:

5.1 Kategori 1

Hendelser og nestenhendelser i kategori 1 omfatter generelt:

- Alvorlige feil i en eller flere fysiske barrierer eller forsvaret i dybden, samt mistanker om at sikkerheten er alvorlig truet;
- Hendelse og forhold med alvorlig radiologisk eller sikkerhetsmessig konsekvens eller risiko for alvorlig radiologisk eller sikkerhetsmessig konsekvens.

5.1.1 Eksempler på hendelser og nestenhendelser i kategori 1

i. Brudd på grenseverdier som har alvorlig betydning for barrierer og forsvar i dybden i henhold til anleggenes driftsparametre (AEL).
ii. Brudd på de konsesjonsunderlagte anleggenes OLC-verdier som medfører alvorlig konsekvens for sikkerheten (AEL)
iii. Teknisk svikt som medfører at system eller komponent med stor betydning for sikkerheten ikke er tilgjengelig og dermed medfører at anlegget må stoppes. (Alvorlig brudd på forutsetningene for sikkerhet i sikkerhetsrapportene) (AEL).
iv. Skade som oppstår som følge av at sikkerhetsfunksjoner ikke aktiveres (AEL).
v. Uplanlagt reaktivitetsøkning eller utilsiktet kritikalitet i reaktor eller brenselslagre (AEL).
vi. Avvik på den den fysiske beskyttelsen av anlegget, i form av hendelser, brudd eller mangler ved overvåkingen, av en slik art at sikkerheten er alvorlig truet (AEL).
vii. Hendelser som forårsaker eller kunne ha forårsaket uønsket eksponering av personell (SVF§20a).
    - Veiledende rapporteringsverdi for vesentlig eksponering, utover normalnivåene, er en tredjedel av dosegrense for effektiv dose (dvs. 6 mSv), og inkluderer også dose gjennom inntak av radioaktive stoffer og kontaminasjon.
viii. Tap, tyveri eller sabotasje av strålekilder (SVF §20b).
ix. Uønsket utslipp av radioaktive stoffer til omgivelsene (SVF §20c).
    - Uønsket utslipp som ikke kan relateres til normal virksomhet.
    - Brudd på utslippstillatelsen.
x. Hendelser som kan medføre bestråling av allmennheten slik at individ kan bli eksponert for en effektiv dose over 0,25 mSv (SVF § 20d).
xi. Teknisk svikt av radiologisk betydning (SVF § 20e).
    - Teknisk svikt i radiologisk barriere som introduserer en vesentlig risiko for uønsket eksponering eller utslipp, for eksempel overvåking vesentlig for kontroll av eksponering og utslipp.
xii. Alvorlig radioaktiv forurensning av instituttets område eller utstyr (§20g).
    - Forurensning som introduserer en forhøyet doserate eller utslipp til ytre miljø gjennom veier som ikke er definert i utslippstillatelsen.
xiii. xiii. Transportuhell med beholder med nukleært materiale.
    - Uhell som har medført radioaktivt utslipp, eller der det er fare for radioaktivt utslipp.
    - Uhell der integriteten til transportbeholderen er svekket.
xiv. Tap av nukleært material som ikke kan tilskrives normale driftsforhold.
xv. Brann og branntilløp på kontrollert område etter strålevernforskriften.

5.1.2 Rapporteringskrav til myndigheter - kategori 1

Hvis saken dreier seg om en nukleær og/eller en radiologisk hendelse eller nestenhendelse skal den rapporteres til DSA.

- Preliminær skriftlig rapport skal sendes DSA innen tre virkedager (mal under utarbeidelse).
- Skriftlig sluttrapport sendes normalt innen 30 dager, alternativt må en lengre utredningstid meddeles til DSA (mal under utarbeidelse).

Det henvises til prosessområdet «Dialog med myndigheter» som vil gi retningslinjer for rapportering og varsling til alle myndigheter (ikke endelig utarbeidet).

5.2 Kategori 2

Hendelser og nestenhendelser i kategori 2 omfatter generelt:

- Feil i en barriere eller i forsvaret i dybden av mindre alvorlighetsgrad enn det som beskrives i kategori 1, samt mistanker om at sikkerheten er truet.
- Hendelse og forhold med begrenset radiologisk eller sikkerhetsmessig konsekvens eller risiko for begrenset radiologisk eller sikkerhetsmessig konsekvens.

5.2.1 Eksempler på hendelser og nestenhendelser i kategori 2

i. Brenselsfeil som innebærer aktivitetsutslipp til anlegget.
ii. Avvik fra spesifiserte system- eller komponentkrav definert i OLC (Sikkerhetsmessige driftsbetingelser og vilkår), utover kategori 1.
iii. Forhold som resulterer i driftsbegrensninger eller tidsbegrenset drift, med unntak av planlagt arbeid som utføres i henhold til sikkerhetsmessige driftsforutsetninger.
iv. Forhold som forhindret, eller kunne forhindret, tiltenkt funksjon ved utstyr av sikkerhetsmessig betydning.
v. Mangler i virksomheten, personell eller styringssystemet som er av en slik art at sikkerheten er truet.
vi. Avvik på den fysiske beskyttelsen av anlegget, i form av hendelser eller mangler, som medfører en trussel mot anleggets sikkerhet.
vii. Mindre alvorlig radioaktiv forurensning av NNDs område eller utstyr.
viii. Hendelser som forårsaker eller kunne ha forårsaket uønsket eksponering av personell, av mindre alvorlighetsgrad enn kategori 1.
ix. Transportuhell.
    a. Uhell med skade på kjøretøy eller følgebil slik at transporten ikke kan gjennomføres som planlagt, uten konsekvens for integriteten til transportbeholder.
x. Ved bistand fra nødetatene ved oppstått situasjon på nukleære anlegg eller under en transport av radioaktivt materiale.
xi. Brann og branntilløp utenfor kontrollert område etter strålevernforskriften.

5.2.2 Rapporteringskrav til myndigheter - kategori 2

Hvis saken dreier seg om en nukleær og/eller en radiologisk hendelse eller nestenhendelse skal den rapporteres til DSA.

- Skriftlig sluttrapport sendes DSA innen 60 dager (mal under utarbeidelse).

Det henvises til prosessområdet «Dialog med myndigheter» som vil gi retningslinjer for rapportering og varsling til alle myndigheter (ikke endelig utarbeidet).

5.3 Kategori 3

Hendelser og nestenhendelser i kategori 3 omfatter generelt:

- forhold med begrenset radiologisk eller sikkerhetsmessig konsekvens.

5.3.1 Eksempler på hendelser og nestenhendelser i kategori 3

i. Midlertidige mangler ved forsvaret i dybden som oppstår ved utbedringer av hendelser eller forhold som uten nødvendige utbedringer skulle kunne medføre en alvorlig tilstand. En tilstand som er dokumentert i de sikkerhetsmessige driftsforutsetningene.
ii. Forhold som avdekkes der hendelsesforløpet ligger et godt stykke tilbake i tid, og forholdet ikke er knyttet til en pågående situasjon.

5.3.2 Rapporteringskrav til myndigheter - kategori 3

Hvis saken dreier seg om en nukleær og/eller en radiologisk hendelse eller nestenhendelse kan DSA ha interesse av informasjonen for sitt granskende oppdrag og for forståelse for NNDs pågående sikkerhetsarbeid.

Generelt rapporteres disse hendelsene i årsrapporteringen. Rapportering kan også gis under kontaktmøter.

Det henvises til prosessområdet «Dialog med myndigheter» som vil gi retningslinjer for rapportering og varsling til alle myndigheter (ikke endelig utarbeidet).

5.4 Verken kategori 1, kategori 2 eller kategori 3

Saken behandles på vanlig måte i Better og ikke som en undersøkelse.

6 REFERANSE

Lov om atomenergivirksomhet (atomenergiloven)

Forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)

Dato	Vers. nr.	Angi endringen og årsaken. Referer til hvor i dokumentet endringen er foretatt
17.10.2022	1	Første versjon. Dette dokumentet er basert på deler av IFE-dokumentet «Kravdokument - Varsling og rapportering av hendelser og forhold til myndigheter v1.2».
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	